

avšak v tomto výstražném případě osvědčil náš stav krásně svou solidaritu a pevnost, rozhodnuv se postarati se sám o to, aby nehodným příslušníkem nebyla nikomu způsobena škoda.

A jako v tomto případě, i v ostatních musíme stále si býti vědomi toho, že budoucnost jest jediné v nás, jen sobě můžeme důvěřovati, a nesmíme spoléhati ani na sliby ani na ohledy kohokoliv jiného.

Notářství ve svém dlouholetém vývoji se osvědčilo jako nutný a důležitý článek ve složitém systému justiční služby. Osvědčuje se zvláště v nynější době, kdy soudní řízení i v jednoduchých věcech se protahuje mnohdy i na více let, čímž věřitelům vznikají škody a ohrožení dobytosti jejich pohledávek. Jakou cenu má zde vykonatelný notářský spis, umožňující ihned vedení exekuce! Tuto skutečnost začínají správně oceňovati již i některé peněžní ústavy, zvláště záložny, jejichž pohledávky mívají jen zřídka prvé pořadí a u nichž tedy jakýkoliv průtah v uspokojení znamená často značné ztráty.

A nepochybujeme, že se notářství osvědčí i v budoucnu jako ideální instituce osvědčovací k upravování soukromoprávních poměrů a vztahů, že z nynější krise a nepřízné doby vyjde opět upevněno a posíleno, a že tradicionelní úcta a vážnost, jaké se náš stav vždy těšil, mu zůstane zachována i nadále. To musí vždy býti naší maximou, naším programem. Musíme dokázati svou práci, že jsme hodni odkazu našimi slavnými předchůdci nám zůstaveného, musíme každé i sebe menší věci se poctivě a svědomitě věnovati, a stále se vzdělávati, abychom se v nynější spleti nových zákonů i nařízeních dokonale vyznali a aby úprava námi provedená byla při materiální správnosti vždy i hospodářsky nejvýhodnější. Pak nebude nikoho, kdo by se odvážil instituci notářství nebo náš stav jakkoliv napadati.

Ostatně zdá se, že i všeobecná krise již povoluje a blíží se počátky nové konsolidace hospodářství národů i jednotlivců. Novoroční projevy vynikajících státníků a národohospodářů všech států vyznačovaly se v tom směru značným optimismem. A s návratem řádného hospodaření přestanou též expansivní nájezdy do sféry našich zájmů, podnikané se strany nejrůznějších našich »přítelčků«, nikoliv ovšem z důvodů služby občanstvu a státu, nýbrž jen pro vlastní výdělkářství.

Nicméně stále musíme býti na stráži, pevně se semknouti a s duchem pravé kolegiality se podporovati, abychom odolali všem nepřátelským útokům i škůdcům vnitřním, a své posice si čestně uhájili i přes nepřízeň a zlobu doby.

A za těchto předpokladů můžeme jíti do nového roku s plnou důvěrou!

Sekr. nejv. soudu Dr. O. KUNZE:

O včasnosti rekursu podle zák. čís. 100/31 Sb. z. a n.

(Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.)

V praxi byla nadhozena otázka, zda pro řízení podle zákona o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931 čís. 100 Sb. z. a n. a zejména v rekursním řízení platí též předpis § 89 zákona o organizaci soudu o nezapočítání dnů poštovní

dopravy do běhu lhůt. Pochybnosti o kladné odpovědi na otázku tu vznikly ze znění třetí věty prvního odstavce § 38 cit. zák., podle níž »za den podání pokládá se den, kdy rekurs došel soudu první stolice.«

V zákoně není výslovně odpovědi na nadhozenou otázku a nedává ji ani důvodová zpráva k vládnímu návrhu o něm, tisk 254 z roku 1932. Avšak znění § 89 zák. o org. s. (srov. i zák. ze dne 27. dubna 1923 čís. 100 Sb. z. a n.) nedovoluje vážné pochybnosti o tom, že jeho ustanovení platí pro všechny občanské věci právní a pro všechny úkony soudního řízení, tedy též pro rekursní lhůty v nesporném řízení. Téhož názoru jsou také Dr. Horák »Soudní řízení nesporné« na stránce 119 a František Mrština »Všeobecné soudní řízení nesporné« na str. 136.

Pochybnosti o správnosti tohoto názoru nelze opřít ani o znění řečené třetí věty prvního odstavce § 38 zák. čís. 100/31, třebaže by se tak mohlo na první pohled zdáti. Apodiktické její znění ovšem nedovoluje použití § 89 zák. o org. s., avšak jen v případě § 38 zák. čís. 100/31 právě upravovaném. Podle marginální rubriky nadpisu pojednává § 38 cit. zák. o tom, »kde se rekurs podává«. Stanově v první větě, že rekursy mají býti podány u soudu první stolice, nařizuje v druhé větě, že »rekursy podané u vyšší soudní stolice mají býti z úřední moci ihned postoupeny soudu první stolice«, a dokládá v třetí větě, že »za den podání pokládá se den, kdy rekurs došel soudu první stolice«. Z této souvislosti plyne jasně, že se jeho třetí věta vztahuje jen k předchozím dvěma větám a jen k sběhu věcí v nich vylíčeném. Kdyby zákon byl chtěl vysloviti zásadu platnou povšechně též pro jiné případy v něm upravené, byl by je musil důsledně pojmuti do § 36 zák. čís. 100/31 pojednávajícího o lhůtách k podání rekursu. Nedá se ostatně ani dobře mysliti, že by zákonodárce byl zamýšlel, zrušiti vymoženost novějšího zákonodárství zavedenou pro území kdysi rakouské zákonem ze dne 27. listopadu 1896 čís. 217 ř. z. a rozšířenou pro území kdysi maďarské zákonem ze dne 27. dubna 1923 čís. 100 Sb. z. a n. právě pro oblast zákona upravujícího především péči o osoby jsoucí pod zvláštní zákonnou ochranou, a že by to byl učinil takřka mlčky, totiž bez výslovného stanovení tak nečekané a z povahy věci nijak neplynoucí výjimky. Tu stanovil, a to výslovně, ale jen tehdy, když účastník podal rekurs přímo u soudu vyšší stolice. Učinil tak z dobrých důvodů. Bylo by nespravedlivé poskytnouti výhodu nezapočítání poštovního běhu do opravné lhůty i neobežetnému účastníkovi, jenž rekurs podal u nepříslušného soudu, jímž vlastně měl býti odmítnut (srov. nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 28. srpna 1860 čís. 205 ř. z. a § 126 knih. zák.). Dostává se mu již dosti výhody, když zákon v druhé větě prvního odstavce téhož paragrafu nařizuje, aby pochybený opravný prostředek byl postoupen soudu první stolice, a zajistě nemá spravedlivého nároku na další výhodu, aby mu také ještě lhůta poštovního běhu jeho zaviněním prodloužená nebyla započítána. Při tom »nemusí účastník z toho« — jak praví důvodová zpráva — »vzejít žádná újma, jestliže dojde rekurs ještě v zákonné lhůtě«. Stihne-li ho přece, je to jen spravedlivý následek vlastního jeho zavinění. Nová úprava věci se podstatně odchyluje od dosavadní praxe, jak se ustálila od rozhodnutí čís. 5352 sb. n. s., podle něhož v řízení mimosporném jest opravný prostředek podán včas, byl-li sice řízen na soud nepří-

slušný, tímto však ve lhůtě zaslán soudu příslušnému. Odchylka je jednak v tom, že nyní musí rekurs ve lhůtě dojít soudu první stolice a jednak v tom, že nová úprava se týká jen rekursů podaných u soudu vyšší stolice a nikoli též jiných podání a podání u jiného nepříslušného soudu.

Platí-li, jak doličeno, zásada o nezapočítání doby poštovní dopravy do opravné lhůty všeobecně pro všechny lhůty nesporného řízení, platí ovšem též pro lhůty tak zvané »rekursní odpovědi«, to jest pro lhůty k vyjádření podle § 30 zák. ze dne 18. února 1878 čís. 30 ř. z. o vyvlastnění pro železnice a podle § 16 zák. ze dne 7. července 1896 čís. 140 ř. z. o cestách z nouze. Otevřená zůstává jen otázka, zda pro podání ta platí také výjimka § 38 zák. čís. 100/31. Dr. Hora zastává ve své knize »Soudní řízení nesporné« na str. 123/124 názor, že lhůta § 36 zákona čís. 100/31 platí i tu, a to ze — zajisté závažného — důvodu rovného právního postavení účastníků v řízení. Správnosti jeho názoru nasvědčuje též znění druhého odstavce § 54 zák. 100/31, že na místě čtrnáctidenní lhůty rekursní stanovené v zákonech zvláštních nastupuje lhůta patnáctidenní, neboť i lhůty odpovědní jsou — alespoň v širším smysle — lhůtami rekursními (srov. obdobu posudku vídeňského nejvyššího soudu k § 555 a 575 c. ř. s.). Lze proto téhož důvodu o rovném právním postavení účastníků použití též k odůvodnění kladné odpovědi na otázku platnosti § 38 zák. čís. 100/31, že totiž předpisy tohoto zákona čís. 100/31, kdy a kde lze podat rekurs, platí též pro »rekursní odpověď«.

Přicházím tedy k úsudku:

Zásada § 89 zák. o org. s. platí též pro soudní řízení nesporné podle zákona čís. 100/31;

výjimka třetí věty prvního odstavce § 38 tohoto zákona jedná jen o podání rekursu přímo u vyšší stolice, ale ne o jiných podáních a o jiných soudech;

jak ona zásada sama, tak uvedená výjimka z ní platí stejně pro »rekursní odpovědi«;

lhůta pro podání těch činí též patnáct dní.

Dr. VAVROUCH:

Domiciliát.

V listopadovém čísle »Českého Práva« tohoto roku byl uveřejněn článek Dr. Vaváčka o protestaci směnek, jehož nejdůležitější jádro spočívá ve výstraze, aby v obvyklé domiciliační formulce »splatno u banky v Praze« se nespatovalo ustanovení domiciliáta. — Podle tvrzení článku toho obsahuje formulka taková pouze místo, kde se má platit, nikoliv také, kým se má placení státi. — Není prý tedy ustanoven domiciliát. — Musí prý tedy v takových případech směnka býti směnečníku samému v domicilu ku placení předložena a proti němu protestována.

Jest pravdou, že klausule taková jest stručná a že budila už dříve pochybnosti o tom, je-li v ní jmenován domiciliát a je také pravdou, že v komentovaném vydání nového československého směnečního zákona vydaného Dr. Dominikem jest při § 22 poznámka, že shora uvedená doložka neobsahuje domiciliáta, nýbrž toliko místnost, kde chce platit příjemce.

Upozorňuji, že tato nejasnost byla v nejnovější době odstraněna rozhodnutím nejvyššího soudu sbírky Dr.

Vážného čís. 11078, kteréž rozhodnutí spatřuje ve znění: »Zahlbar bei der Sparkassa in« nejenom určení místa domicilu, nýbrž i osoby domiciliátovy.

JUDr. OTTO HYBL, kand. not., Mor. Ostrava:

§ 139, násl. o. z. o. a poplatková praxe.

Pojem »darování« v běžném denním styku nevyznačuje se zpravidla obzvláštní přesností.

Fiskální praxe nebývá daleka tohoto běžného »lidového« pojetí »darování«.

Jest na notáři, aby se zvýšenou bedlivostí a bdělostí dbal přesnosti v označení a rozlišování právních jednání při zřizování listin o převodech majetkových.

Zabrání se tak zbytečným konfliktům s finančním úřadem.

O rozsahu alimentární povinnosti rodičů mluví § 139 o. z. o.: »Rodiče jsou vůbec zavázáni své manželské děti vychovávat, t. j. pečovat o jejich život a jejich zdraví, opatřovat jim slušnou výživu, jejich tělesné síly vyvíjeti a vyučováním v náboženství a v užitečných vědomostech klásti základ k jejich budoucímu blahobytu.«

O trvání této povinnosti § 141 o. z. o.:

»Jest především povinností otcovou tak dlouho pečovat o výživu dětí, dokud nemohou se samy vyživovat. Na matce jest zvláště pečovat o jejich tělesnou výchovu a o jejich zdraví.«

Devoluce alimentární povinnosti § 143 o. z. o.:

»Je-li otec nemajetný musí především matka o výživu a zemře-li otec, vůbec o výchovu dětí pečovat. Není-li tu ani matky, nebo je-li nemajetná připadá tato péče rodičům otcovským a po nich rodičům se strany matčiny.«

Zásadně tedy není darováním plnění ve smyslu výše zmíněných ustanovení pokud se shoduje s § 30 odst. 1. čís. nař. z 15. IX. 1915 číslo 278 ř. z., t. j. pokud je kvalifikován »jako plnění ze zákonitě povinnosti, ovšem což pro důležité »bez újmy ustanovení § 31 č. 1 téhož čís. nařízení«, tedy »majetkové převody mezi živými, které slouží k tomu, aby předbílaly dědické posloupnosti, nebo jež se jeví jako odbytné, za budoucí dědické právo, anebo jež nutno započítati podle ustanovení § 788 a 790 o. z. o. při dělení po dárci; tudíž obzvláště též poskytnutí věna nebo výbavy, jakož i zřízení nebo věnování vojenské svatební kauce osobou, která jest k tomu povinna podle občanských zákonů.«

O tom, co zahrnuje a koho stíhá alimentární povinnost nemůže býti zajisté sporu se stanoviska zpoplatnění takovýchto právních jednání.

Spornou spíše může býti otázka, kdy končí tato povinnost a kdy tedy bezplatné postoupení majetkových práv, nebo bezplatné zřeknutí se majetkových práv spadá již pod pojem darování.

Znění první věty v § 141 o. z. o.: »jest především povinností otcovou tak dlouho pečovat o výživu dětí, dokud nemohou se samy vyživovat«, zdá se býti jasné, přesto však nelze říci s určitostí, zde jest hranice po kterou sahá povinnost a odsud jest již každé bezplatné propůjčení darováním.

Jest míti za to, že každý případ v úvahu přicházející vykazuje svoje zvláštní znaky, které pouze jej charakterisují, ale tyto znaky přes svoji odlišnost od znaků